

Jak je práce Rady organizována?

Vlajky členských států EU

COREPER

V Bruselu má každý členský stát EU stálou skupinu delegátů („stálé zastoupení“), která ho zastupuje a brání jeho národní zájmy na úrovni EU. Vedoucí pracovník každého zastoupení je v podstatě velvyslancem své země v EU.

Tito velvyslanci (známí jako „stálí zástupci“) se každý týden scházejí v rámci Výboru stálých zástupců (dále jen „COREPER“). Úkolem tohoto výboru je připravovat práci Rady s výjimkou otázek zemědělství, o něž se stará Zvláštní výbor pro zemědělství. Výboru COREPER je v jeho činnosti nápomocna řada pracovních skupin, které tvoří úředníci vnitrostátních administrativ.

Předsednictví Rady

Předsednictví Rady se mění v šestiměsíčních intervalech. Každá země EU tedy střídavě po dobu šesti měsíců odpovídá za program jednání Rady a předsedá všem schůzkám, podporuje přijímání legislativních a politických rozhodnutí a zprostředkovává kompromisy mezi členskými státy.

Má-li tedy například dle časového harmonogramu v druhé polovině roku 2006 zasedat Rada ministrů životního prostředí, bude jí předsedat finský ministr životního prostředí, neboť Finsko bude v té době Radě předsedat.

[Přehled předsednictví Rady EU do června 2020](#)

Generální sekretariát

Předsednictví je nápomocen generální sekretariát, který připravuje a zajišťuje hladké fungování práce Rady na všech úrovních.

V roce 2004 byl generálním tajemníkem Rady znovu jmenován pan Javier Solana. Ten je zároveň vysokým představitelem společné zahraniční a bezpečnostní politiky a v rámci této funkce pomáhá koordinovat činnost EU na světové scéně. Podle nové [Lisabonská smlouva](#) o Ústavě by byl vysoký představitel nahrazen ministrem zahraničních věcí EU.

Generálnímu tajemníkovi napomáhá jeho náměstek, který odpovídá za řízení generálního sekretariátu.

Kolik hlasů má každá země?

Rozhodnutí Rady jsou přijímána na základě hlasování. Čím vyšší je počet obyvatel státu, tím více hlasů mu připadá, avšak tento počet hlasů je upraven ve prospěch zemí s menším počtem obyvatel:

Francie, Itálie, Německo a Spojené království:	29
Polsko a Španělsko:	27
Rumunsko:	14
Nizozemsko:	13
Belgie, Česká republika, Maďarsko, Portugalsko a Řecko:	12
Rakousko, Bulharsko a Švédsko:	10
Dánsko, Finsko, Irsko, Litva a Slovensko:	7
Estonsko, Kypr, Lotyšsko, Lucembursko a Slovinsko:	4
Malta.	3
CELKEM	345

„Hlasování kvalifikovanou většinou“

V některých citlivých oblastech, jako je společná zahraniční a bezpečnostní politika, daně, azylová a imigrační politika, musejí být rozhodnutí Rady jednomyslná. Každý členský stát má tedy v těchto oblastech právo veta.

U většiny otázek však Rada přijímá rozhodnutí „hlasováním kvalifikovanou většinou“.

Kvalifikované většiny se dosáhne,

- pokud souhlasí většina členských států (v některých případech dvoutřetinová většina)

a

- pokud je minimálně 255 hlasů – což je 73,9 % z celkového počtu

Členský stát může navíc požadovat ověření toho, zda hlasy vyslovené „pro“ představují alespoň 62 % celkového počtu obyvatel Unie. Bude-li zjištěno, že tomu tak není, rozhodnutí nebude přijato.

Evropská komise

Komise je nezávislá na vnitrostátních vládách. Jejím úkolem je zastupovat a bránit zájmy EU jako celku. Sestavuje návrhy nových evropských právních předpisů, které předkládá Evropskému parlamentu a Radě.

Je také výkonnou složkou EU – tj. odpovídá za provádění rozhodnutí Parlamentu a Rady. To znamená řízení každodenních činností Evropské unie: provádění jejích politik, řízení jejích programů a vydávání jejích finančních prostředků.

Stejně jako Parlament a Rada byla Evropská komise založena v padesátých letech na základě zakládajících smluv EU.

Co znamená pojem Komise?

Komisi tvoří 27 žen a mužů — po jednom z každé země EU.

Pojem „Komise“ se používá ve dvou významech. Zaprvé označuje skupinu mužů a žen – po jednom z každé země EU – jmenovaných k tomu, aby tento orgán řídili a přijímali jeho rozhodnutí. Zadruhé se pojem „Komise“ vztahuje k samotnému orgánu a k jeho zaměstnancům.

Neformálně jsou členové Komise nazýváni „komisaři“. Všichni ve svých zemích zastávali politické funkce a mnozí z nich působili jako ministři, avšak jako členové Komise musejí jednat v zájmu Unie jako celku a nesmějí od vnitrostátních vlád přijímat žádné pokyny.

Nová Komise je jmenována každých pět let do šesti měsíců po volbách do Evropského parlamentu. Postup je následující:

José Manuel Barroso ve funkci předsedy Evropské komise je hlavou výkonné moci EU.

- Vlády členských států se navzájem dohodnou, koho navrhnou jako nového předsedu Komise.
- Navrženého předsedu Komise následovně schválí Parlament.
- Navržený předseda Komise si po projednání s vládami členských států vybere ostatní členy Komise.
- Rada schválí seznam nominovaných členů kvalifikovanou většinou a předloží ho Evropskému parlamentu ke schválení.

- Parlament následně vede pohovor s každým nominovaným členem a hlasuje o svém stanovisku ohledně celé Komise.
- Poté, co Parlament na základě hlasování schválí stanovisko, Rada kvalifikovanou většinou oficiálně jmenuje novou Komisi.

Funkční období současné Komise trvá do 31. října 2009. Jejím předsedou je José Manuel Barroso z Portugalska.

Komise je politicky odpovědná Parlamentu, který má právo podat návrh na vyslovení nedůvěry a Komisi odvolat. Jednotliví členové Komise musejí podat rezignaci, jsou-li k tomu předsedou vyzváni a pokud to ostatní komisaři schválí.

Komise se účastní všech zasedání Parlamentu, kde musí objasňovat a obhajovat svou politickou činnost. Pravidelně také odpovídá na písemné a ústní dotazy členů Parlamentu.

Každodenní práci Komise vykonávají administrativní úředníci, odborníci, překladatelé, tlumočníci a pracovníci sekretariátů. Jedná se přibližně o 23 000 evropských úředníků. Možná se to zdá hodně, ve skutečnosti je to však méně, než je počet pracovníků zaměstnaných městskou radou středně velkého města v Evropě.

Kde Komise sídlí?

„Sídlo“ Komise je v Bruselu (Belgie), kanceláře Komise se však nacházejí také v Lucembursku a *zastoupení* ([de](#), [en](#), [fr](#)) a *delegace* ([en](#)) v mnoha hlavních městech všude po světě.

Jaké jsou úkoly Komise?

Evropská komise má čtyři hlavní úkoly:

1. navrhopat právní předpisy Parlamentu a Radě;
2. řídit a provádět politiky EU a rozpočet;
3. vymáhat evropské právo (společně se Soudním dvorem);
4. zastupovat Evropskou unii na mezinárodní scéně, např. vyjednáváním dohod mezi EU a ostatními zeměmi.

1. Navrhování nových právních předpisů

Komise má „právo iniciativy“. To znamená, že je sama odpovědná za sestavování návrhů nových právních předpisů, které předkládá Parlamentu a Radě. Cílem těchto návrhů musí být obrana zájmů Evropské unie a jejích občanů, nikoli zájmů konkrétních zemí či průmyslových odvětví.

Před vytvářením jakýchkoli návrhů si musí být Komise vědoma nových situací a problémů, které se v Evropě vyskytnou, a musí zvážit, zda je legislativa EU tím nejlepším způsobem jejich řešení. Proto je Komise ve stálém styku s nejrůznějšími zájmovými skupinami a dvěma poradními orgány – Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů. Rovněž se zajímá o stanoviska vnitrostátních parlamentů a vlád.

Komise navrhuje kroky na úrovni EU pouze tehdy, domnívá-li se, že problém nelze řešit efektivněji na vnitrostátní, regionální či místní úrovni. Tento princip řešení problémů na nejnížší možné úrovni se nazývá „princip subsidiarity“.

Pokud však Komise dojde k závěru, že je zapotřebí nové legislativy EU, sestaví návrh, který dle jejího názoru bude problém efektivně řešit a uspokojí co nejširší spektrum zájmů. Přitom konzultuje odborníky z nejrůznějších výborů a pracovních skupin, aby technické zpracování bylo správné.

2. Provádění politik EU a rozpočet

Komise jako výkonný orgán Evropské unie odpovídá za správu a plnění rozpočtu EU. Většina skutečných výdajů je vykonávána vnitrostátními a místními orgány, úkolem Komise však je na ně dohlížet – za bedlivého dozoru Účetního dvora. Obě tyto instituce se snaží zajistit dobré finanční řízení. Evropský parlament udělí Komisi absolutorium pro plnění rozpočtu jenom tehdy, je-li spokojen s výroční zprávou Účetního dvora.

Komise musí řídit také politiky schválené Parlamentem a Radou, např. společnou zemědělskou politiku. Jiným příkladem je politika hospodářské soutěže, kdy má Komise právo povolit nebo zakázat fúze společností. Komise musí také dbát na to, aby země EU nepodporovaly svá průmyslová odvětví způsobem, který by narušoval hospodářskou soutěž.

Příklady programů EU řízených Komisí sahají od programů „Interreg“ či „Urban“ (které vytvářejí přeshraniční partnerství mezi regiony a pomáhají při obnově upadajících městských oblastí) až po program „Erasmus“ pro podporu celoevropské výměny studentů.

3. Vymáhání evropského práva

Komise působí jako „strážkyně smluv“. To znamená, že Komise společně se Soudním dvorem odpovídá za správné provádění práva EU ve všech členských státech.

Pokud zjistí, že některá země EU evropské právo nedodrжуje a neplní tak své právní závazky, podniká kroky k nápravě situace.

Nejprve zahajuje proces nazývaný „řízení o porušení Smlouvy“. Vládě dané země zašle oficiální dopis, kde vysvětluje, proč se Komise domnívá, že došlo k porušení práva EU, a stanoví lhůtu, dokdy jí má daná země zaslat podrobnou odpověď.

Pokud ani na základě tohoto řízení nedojde k nápravě, musí Komise záležitost postoupit Soudnímu dvoru, který má právo uvalit sankce. Rozsudky Soudního dvora jsou závazné jak pro členské státy, tak pro orgány EU.

4. Zastupování EU na mezinárodní scéně

Evropská komise je důležitou mluvčí Evropské unie na mezinárodní scéně. Umožňuje členským státům hovořit „jedním hlasem“ na mezinárodních fórech, jakým je třeba Světová obchodní organizace.

Komise rovněž odpovídá za vyjednávání mezinárodních dohod jménem EU. Příkladem je dohoda z Cotonou, která stanoví podmínky důležitého obchodního partnerství a pomoci mezi EU a rozvojovými zeměmi v Africe, Karibské oblasti a Tichomoří.

Jak je práce Komise organizována?

Předseda Komise rozhoduje o tom, který komisař bude odpovídat za kterou oblast politiky, a může (bude-li třeba) tyto sféry odpovědnosti během funkčního období Komise nově přerozdělit.

Komise se schází v Bruselu jednou týdně, obvykle ve středu. Každý bod programu jednání je předložen komisařem, který za danou oblast politiky odpovídá, a kolegium poté o věci společně rozhodne.

Zaměstnanci Komise pracují v sekcích známých jako „generální ředitelství“ a „služby“ (např. právní služba). Každé generální ředitelství odpovídá za určitou oblast politiky a je řízeno generálním ředitelem, který je odpovědný jednomu z komisařů. Celou koordinaci zajišťuje generální sekretariát, který také řídí týdenní zasedání Komise. Předsedá mu generální tajemník, který je přímo odpovědný předsedovi.

Legislativní návrhy Komise ve skutečnosti sestavují a připravují jednotlivá generální ředitelství, za oficiální jsou však tyto návrhy považovány teprve tehdy, když jsou „schváleny“ kolegiem v rámci jeho týdenního zasedání. Postup je přibližně následující.

Předpokládejme například, že Komise pokládá za nutné vypracovat právní předpisy EU, které by zabránily znečišťování evropských řek. Generální ředitelství pro životní prostředí sestaví návrh založený na rozsáhlých konzultacích se zástupci evropského průmyslu, zemědělci, ministry životního prostředí členských států a organizacemi pro ochranu životního prostředí. Návrh bude také projednán s dalšími odděleními Komise a zkontrolován právní službou a generálním sekretariátem.

Jakmile je návrh zcela hotov, bude zařazen na program příštího zasedání Komise. Bude-li návrh schválen nejméně 14 z 27 komisařů, Komise jej „přijme“ a návrh bude mít

bezvýhradnou podporu celého kolegia. Poté bude dokument zaslán Radě a Evropskému parlamentu k posouzení.

Omezení počtu komisařů

Komise, která by měla příliš mnoho členů, by nemohla řádně pracovat. V současnosti z každého členského státu pochází jeden komisař. Po přistoupení Bulharska a Rumunska k EU počet komisařů vzrostl na 27. Tento počet stanovila Rada jednomyslným rozhodnutím. Podle Smlouvy z Nice se po přistoupení 27. členského státu k EU počet komisařů v následující Komisi (tj. v zásadě od listopadu 2009) má snížit. Konečný počet bude určen rozhodnutím Rady. Komisaři budou poté jmenováni na základě rotačního systému, přičemž bude zabezpečeno, aby všechny členské země byly spravedlivě zastoupeny. Cílem je zabezpečit, aby tento systém jasně zohlednil demografickou a geografickou situaci všech členských států.